

POSUDEK OPONENTA

DIPLOMOVÉ PRÁCE S NÁZVEM

„Druhý dodatek Ústavy Spojených států amerických a vývoj práva na držení zbraně v USA od roku 1791 do současnosti“

Diplomant: Bc. Pavel Homolka (R13M0063P)

Katedra: Katedra právních dějin

Vedoucí diplomové práce: JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Oponent: JUDr. Jan Podola, Ph.D.

V Plzni dne: 11. 4. 2018

Diplomová práce je zpracovávána na Katedře právních dějin v oboru Obecných dějin státu a práva. Volba tématu opět jen potvrzuje známou skutečnost vlivu (právní) historie na utváření současnosti a výběr samotný v tomto kontextu nezbývá než ocenit.

Po formální stránce byla diplomová práce zadána dne 29. března 2017 s termínem odevzdání do 31. března 2018. Termín odevzdání byl dodržen, práce má předepsaný počet stran. Oponent na tomto místě musí uvést, že diplomant se mohl vyvarovat gramatických chyb a některých jazykových nedůsledností, zejména pokud jde o přepisování některých pojmů z anglického jazyka. Oponent si je vědom, že se toto stává obecným jevem, to ale není důvod, proč by takto měla být snižována jinak vynikající práce.

Práce je členěna na úvod, pět kapitol, v nichž spočívá těžiště práce a závěr. S ohledem na zaměření práce se předpokládá používání cizojazyčných (anglicky psaných) zdrojů, z nichž řada z nich je uvedena již v zadání práce. S ohledem na rozsáhlý citační aparát i závěrečný přehled pramenů a literatury lze velmi kladně hodnotit práci diplomanta s množstvím zdrojů včetně soudních rozhodnutí především Nejvyššího (federálního soudu) Spojených států amerických.

V úvodu, shodně jako v zadání diplomové práce, se konstatuje aktuálnost uvedeného tématu, které lze stručně uvést jako právo držet zbraň. Zdůrazňuje se, že cílem práce není prostý popis vývoje tohoto práva ve Spojených státech amerických, ale též jeho zasazení do širšího kontextu. Již v této fázi hodnocení práce oponent konstatuje, že tohoto cíle diplomant dosáhl.

Uvedené lze spatřovat již v první kapitole, kde se diplomant zabývá pozadím a průběhem přijímání prvních deseti dodatků k americké ústavě, které tvoří Listinu práv (Bill of Rights). Zřetelně je zde uvedeno, že boj o podobu těchto dodatků se odehrává na pozadí politického zápasu federalistů a antifederalistů, což je záležitost ovlivňující dodnes charakter americké ústavnosti. Snad jen poněkud zavádějícím způsobem je podána argumentace federalistů, pokud jde o jejich restriktivní výklad ústavy. Byli to naopak federalisté, kteří v případě sporu o rozsah prezidentských pravomocí nebo o nutnosti existence Federální banky ústavu vykládali extenzivně, zejména pokud jde o použití „Necessary and Proper Clause“.

Pěkně je podán rozbor jednotlivých dodatků k ústavě, včetně toho, za jakých okolností byly jednotlivé dodatky formulovány. V zásadě lze shrnout, že řada z nich byla logickou reakcí na

nedávno skončený boj za nezávislost, což se jasně projevuje u třetího dodatku, který diplomant nazývá „ochrana domu před vojáky“. Obecně problematika ubytování vojáků v době míru je uváděna již mezi důvody opravňujícími k vyhlášení nezávislosti.

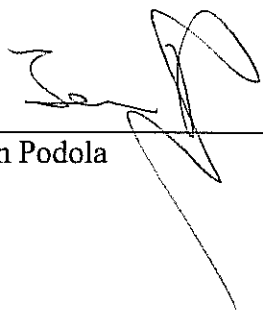
Z druhé kapitoly je zjevné, že rozhodujícím faktorem ovlivňujícím dodnes náhled na právo nosit zbraň, je tradice. Právo nosit zbraň si s sebou přivezli kolonisté již z Anglie s tím, že právo nosit zbraň chápali jako prostředek sloužící k zabezpečení nejen obživy rodiny, ale především jako prostředek zajišťující její bezpečnost.

Za nejlepší považuje oponent třetí kapitolu, a to zejména v té části, kde se diplomant zabývá rozborem stěžejních rozhodnutí, které měly vliv na utváření pohledu na právo nosit zbraň. Diplomantovi se daří zasazovat přijímání jednotlivých právních předpisů a rozhodnutí do širších společenských poměrů (války gangů, mafie, atentát na Kennedyho, technologický rozvoj zbraní, zbraně na školách). Rozhodujícím dokladem, že diplomant zvládl téma svojí práce, je pro oponenta rozbor rozhodnutí ve věci *United States v. Miller*, kde diplomant přesně popsal postup, který zvolil oblastní soudce, aby se věc dostala do působnosti rozhodování Nejvyššího soudu. Druhým, ještě přesvědčivějším dokladem téhož, je stanovisko diplomanta k rozsudku *District of Columbia v. Heller*, ze kterého je zjevný odklon od dosavadní konstantní judikatury s tím, že od tohoto okamžiku se na právo nosit zbraň pohlíží optikou individuálního práva bez vazby na nutnost organizování domobrany (milice). Navíc diplomant předkládá přesvědčivou argumentaci proti závěrům uvedeným v příslušném rozsudku.

Práce je vhodně doplněna příslušnými statistickými daty, ze kterých vyplývá, že existuje přímá souvislost mezi mírou regulace a počtem škod především na lidských životech. Diplomant neopomněl zmínit, že hlavním představitelem opozice proti v podstatě jakékoliv regulaci zbraní je Národní střelecká asociace (*National Rifle Association*).

Pokud se diplomant pustil do srovnání stavu ve Spojených státech amerických s Evropou a v jejím rámci pak s Českou republikou, přece jen mohl poněkud rozvést regulaci „práva nosit zbraň“ platnými právními předpisy České republiky, to je však věc, která může být doplněna v rámci obhajoby.

Má-li být vysloveno závěrečné hodnocení, pak již z toho, co bylo výše řečeno, vyplývá, že se jedná o velmi zdařilou práci a oponentovi nezbývá nic jiného, než ji **doporučit k obhajobě**.

Jan Podola